

EL LLENGUATGE

La taula i la mesa

18/XII/1976

Amb el passat referèndum i les eleccions que ens anuncien, ens hem tornat a familiaritzar amb un vocabulari que ja semblava inútil i caducat, propi d'unes pràctiques arcaiques idesuetes. I així, a les converses quotidianes, és possible sentir que es parla de vots i de candidatures, de pactes i enteses electorals, d'urnes i de presidents de mesa. Algú que creu que mesa és, en tota ocasió, un castellanisme, no vacil·la, bonament, a dir «un president de taula», talment com, ben sovint, hem sentit que es parla de la taula en lloc de la mesa, quan hom es vol referir al conjunt de persones que presideixen una assemblea. Cal rebutjar, per tant, aquesta idea, ja que mesa és una paraula ben catalana, que hem heretat del llatí igual que el castellà, però a la qual hem conferit una aplicació restringida, ja que vam adoptar la paraula taula per a la designació del moble que ens serveix per a menjar, escriure, etc. Les principals aplicacions que donem a la paraula mesa —que cal pronunciar amb s sonora, igual que casa o camisa— són «taula d'altar sobre la qual es diu la missa» i «conjunt de persones que dirigeixen una assemblea o corporació», d'on prové la mesa electoral, la mesa petitoria.

Cal fer observar que en castellà ha tingut lloc un procés anàleg, però amb resultats no coincidents amb els del català. Disposa també dels dos mots corresponents als nostres; «mesa» i «tabla». Va adoptar el primer per a la designació del moble que nosaltres anomenem taula però per a molts altres casos —les taules de Moisès, la taula de multiplicar, taula rasa, etc.— se serveix, com el català, de «tabla». Així, dir la «taula electoral» representa un cas semblant al que seria voler dir, en castellà, la «mesa de multiplicar».

ALBERT JANE